

Er der sammenhæng mellem den lægefaglige vurdering og vurdering baseret på testkørsel

Krogh Andersen, Sandra Kristina; Møller, Mette

Published in:
Nyhedsbrevet Trafiksikkerhed

Publication date:
2019

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Krogh Andersen, S. K., & Møller, M. (2019). Er der sammenhæng mellem den lægefaglige vurdering og vurdering baseret på testkørsel. *Nyhedsbrevet Trafiksikkerhed*, 47.
<http://www.trafiksikkerhedsforskning.dtu.dk/arkiv/nr-47/moon-et-al>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Nyhedsbrevet

Trafiksikkerhedsforskning

REDAKTION

ARKIV

Forside » Arkiv » Nr 47 » [Lægefaglig vurdering og testkørsel](#)

Nr 47

Leder

Hvornår er man fit-to-drive?

Lægefaglig vurdering og testkørsel

Følger ældre anbefalingen om at stoppe med at køre bil?

Genopfriskningskursus for ældre bilister

Nr 46

Nr 45

Nr 44

Nr 43

Nr 42

Nr 41

Nr 40

Nr 39

Nr 38

Nr 37

Nr 36

Nr 35

Nr 34

Nr 33

Nr 32

Nr 31

Nr 30

Nr 29

Nr 28

Nr 27

Nr 26

Nr 25

Nr 24

Er der sammenhæng mellem den lægefaglige vurdering og vurdering baseret på testkørsel?

En belgisk undersøgelse har kigget på køreegnethed hos ældre bilister med en klinisk diagnose. Endvidere foretages en sammenligning af vurderingen af køreegnethed udført af en lægefaglig specialist og af et tværfagligt team på et testcenter.

Af Sandra Krogh Andersen og Mette Møller

Baggrund og formål med undersøgelsen

Formålet med den undersøgelse der omtales her var, at afdække om alder har betydning for køreevnen blandt ældre bilister med kliniske diagnoser, samt om der er sammenhæng mellem den lægefaglige vurdering og en vurdering baseret på testkørsel på en manøvrebane. (I Danmark svarer sidstnævnte til en vejledende helbredsmæssig køreprøve).

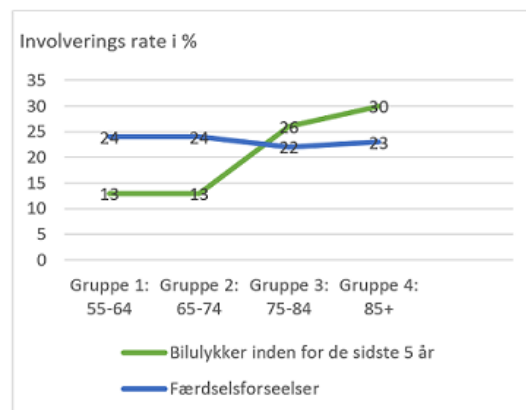
Beslutningsprocessen om føreregnetheden

I Belgien er det et lovkrav at patienter, som har sygdomme der kan have indvirkning på førerens evne til at køre bil, skal vurderes af en lægefaglig specialist. Det samme er tilfældet, når kørekortet skal fornyes hos ældre. I den forbindelse udfylder patienten sammen med lægen de relevante dokumenter med spørgsmål om fx patientens alder, køn, primær diagnose, tilstedeværelsen af ko-morbiditet, antal af bilulykker patienten har været involveret i og antallet af færdselsovertrædelser.

I de tilfælde hvor patienten har helbredsmæssige forhold af betydning for føreregnethed henvises patienten til CARA center (Center for Evaluation of Fitness to Drive and Car Adaptions). Her skal patienten gennemgå en køretest som udføres af et tværfagligt team. Køretesten består af kørsel på en manøvrebane med en standardiseret rute på 20 kilometer og med en varighed på 45 minutter. Manøvrebanen omfatter forskellige trafikomgivelser, der svarer til byveje, veje i boligområder og evt. på motorvej.

På baggrund af CARA – og den henvisende læges aktuelle vurdering af patientens føreregnethed, tildeles patienten én ud af tre kategorier: 1) Egnet til at køre bil uden restriktioner, 2) Egnet til at køre bil med restriktioner, 3) Uegnet til at køre bil.

Nr 23	
Nr 22	Deltagernes demografiske og kliniske baggrund
Nr 21	Den undersøgelse der omtales her omfatter data fra 3425 personer (mænd; $N = 2564$; 75%) med en klinisk diagnose og med en alder på 55+ som var henvist til CARA center. Deltagerne blev inddelt i fire aldersgrupper: 55-64 år ($N = 1386$), 65-74 år ($N = 1013$), 75-84 år ($N = 803$), og 85 år eller ældre ($N = 223$). Endvidere blev de inddelt i to grupper: 1) Egnede til at køre bil, og 2) Uegnet til at køre bil.
Nr 20	
Nr 19	
Nr 18	Med udgangspunkt i de kliniske informationer patienten havde tilkendegivet hos den henvisende læge, blev 10 medicinske tilstande defineret: (1) Neurologiske, (2) Psykiatriske, (3) Smerter i ryg/nakke og funktionsforstyrrelser (4) øjensygdomme, (5) Sensoriske/nedsat hørelse, (6) Hjerte-kar/lunge, (7) Lever/nyre, (8) Søvnforstyrrelser, (9) Diabetes, og (10) Stofmisbrug.
Nr 17	
Nr 16	
Nr 15	Analyse
Nr 14	For at undersøge om alder havde indvirkning på de ældre kørselssikkerhed sammenlignede forskerne aldersgrupperne på baggrund af 4 forskellige kriterier: 1) Den henvisende læges anbefaling omkring føreregnethed, 2) CARAs beslutning omkring føreregnethed, 3) Antallet af selv-rapporterede bilulykker føreren havde været involveret i inden for de seneste 5 år, og 4) Antallet af selv-rapporterede færdselsovertrædelser.
Nr 13	
Nr 12	
Nr 11	Resultater
Nr 10	Neurologiske sygdomme var de hyppigst forekommende medicinske tilstande blandt alle deltagerne i undersøgelsen, selvom fordelingen varierede mellem aldersgrupperne. Af de neurologiske lidelser var hjerneblødning, Multipel Sklerose, demens, samt Alzheimers og Parkinsons sygdom, de hyppigste. Selvom resultaterne fra analysen viste, at deltagere som var 85+ år havde signifikant færre tilfælde af neurologiske sygdomme end de andre aldersgrupper, var forekomsten af hjerte-kar/lunge og øjensygdomme langt større i denne gruppe.
Nr 09	
Nr 08	
Nr 07	Blandt de fire aldersgrupper viste analysen, at mere end 80 procent af alle deltagere blev vurderet egnede til at køre bil af både den henvisende læge og CARA. Dog fandt forskerne, at føreregnetheden gradvist faldt, jo ældre bilisterne var, og at risikoen for at blive vurderet uegnet til at køre bil steg med alderen. Endvidere var antallet af bilulykker inden for de seneste 5 år signifikant højere for de to ældste aldersgrupper (se figur 1). Der blev ikke observeret nogle signifikante forskelle i antallet af færdselsforseelser (se figur 1.).
Nr 06	
Nr 05	
Nr 04	
Nr 03	Figur 1. viser involveringsraten i procent for de fire forskellige aldersgrupper for antallet af bilulykker inden for de sidste 5 år og antallet af færdselsforseelser.
Nr 02	
Nr 01	

Afslutningsvis fandt forskerne at der var stor enighed mellem den henvisende læges anbefalinger og CARA teamets beslutning om føreregnethed, selvom denne enighed aftog jo ældre bilisterne var. Således havde gruppen af henvisende læger en tendens til at vurdere flere ældre bilister egnede til at køre bil end CARA.

Konklusion

Forskerne konkluderede, at de ældre i denne undersøgelse generelt var sikre bilister i trafikken. Deltagere i alderen 85+ år med en klinisk diagnose, var imidlertid i højere risiko for at have været impliceret i en bilulykke inden for de seneste 5 år. Derudover var denne aldersgruppe også i højere risiko for at blive vurderet uegnet til at føre bil. Uenigheden mellem den henvisende læge og CARAs vurdering af føreregnethed hos de ældste bilister fik forskerne til at anbefale, at praktikere bør have særlig opmærksomhed på de ældste bilister.

Litteratur:

Moon, S., Ranchet, M., Akinwuntan, A. E., Tant, M., Carr, D. B., Raji, M. A., Devos, H. (2018). The Impact of Advanced Age on Driving Safety in Adults with Medical Conditions. *Journal of Gerontology*, 64(3), s. 291-299.

Opdateret af [Ragnhild Holgaard](#) den 19. december 2019

Trafiksikkerhedsforskning

DTU Management

Institut for Teknologi, Ledelse og Økonomi

Danmarks Tekniske Universitet,

Akademivej 358,

DK-2800 Kgs. Lyngby

Tlf. +45 4525 4800,

man.dtu.dk

Udgivelsen støttes af Rådet for Sikker Trafik,

www.sikkertrafik.dk

Fotos fra Colourbox.dk

NYHEDSBREV

